

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobce: X. X. X. X., narozený dne X
státní příslušnost: X
bytem: X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 8. 2023, č. j. OAM-243/ZA-ZA11-K09-PD2-R2-2016,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany tak, že doplňková ochrana se podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neprodlužuje.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Podle žalobce rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 8. 2023, č. j. OAM-243/ZA-ZA11-K09-PD2-R2-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“) opětovně trpí vadami, a to i po vydání rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2023, č. j. 13 Az 4/2021-37, kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí žalovaného pro vady řízení a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Podle názoru Městského soudu v Praze vycházel žalovaný z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť bezpečnostní situace v prosinci 2020 již neodpovídala stavu popsanému v materiálech.
3. Žalobce namítl, že ani přes výtku Městského soudu v Praze neověřil žalovaný dostatečně aktuální politickou a bezpečnostní situaci v zemi. Aktuální bezpečnostní situace v zemi dle webu Ministerstva zahraničních věcí České republiky není stabilní, neboť varuje před dlouhodobě nepříznivou bezpečnostní situací, včetně rizika ideologicky či kriminálně motivovaného vražedného útoku či únosu. Žalovaný argumentuje zprávou České tiskové kanceláře ze dne 30. 8. 2022 Bagdád, ve které je uvedeno: *„Ještě v noci se tam ozývaly exploze a kulometná palba. Podle bezpečnostních složek se střetávali Saadovi stoupenci a příslušníci jeho milic s iráckými složkami bránícími vládní čtvrt' a polovojskými organizacemi podporovanými Íránem. Irácká armáda podle AP později uvedla, že iráčtí bojovníci vypálili čtyři rakety do vládní zóny, která je sídlem irácké vlády. Irák mílovými kroky směřuje k válce...“* Žalobce uvedl, že závěry žalovaného nemají oporu ve shromážděných podkladech, neboť není zřejmé, na základě čeho dovodil, že se bezpečnostní situace natolik zlepšila, že již není v případě žalobce důvodem pro udělení doplňkové ochrany.
4. Dále žalobce poukázalo na to, že žalovaný zcela pominul sociální a rodinné vazby, které má žalobce v České republice a naopak v Iráku nemá žádnou blízkou rodinu, ani domov, ani místo, kam by se mohl vrátit.
5. Žalobce mimo jiné uvedl, že na straně 3 odstavec 2 napadeného rozhodnutí je zmíněno, že žalovaný vycházel zejména z protokolu o pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu, rozhodných částí spisového materiálu k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany matky žalobce X. X. X. X. Žalobce neví, co měl tímto žalovaný na mysli, ani zda použil správné podklady.
6. Dále měl žalobce za to, že skutečnost, že v zemi neprobíhá žádný konflikt mající charakter totálního konfliktu, nelze považovat za dostatečné prokázání skutečnosti, že žalobci by v případě návratu nehrozila žádná újma.
7. Žalobce konstatoval, že důvody, na základě kterých mu byla udělena doplňková ochrana stále trvají a v případě návratu do vlasti nelze vyloučit přímé a bezprostřední nebezpečí vážené újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
8. Žalobce podotkl, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné. Žalovaný podle žalobce porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění, (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nepřihlédl ke specifickým okolnostem případu, nešetřil oprávněné zájmy žalobce a neučinil vše nezbytné pro to, aby byl podle § 3 správního řádu zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
9. Žalobce upozornil na to, že žalovaný připouští, že na území Iráku probíhá nadále ozbrojený konflikt, s tím, že důsledky bezpečnostní a politické situace v zemi, která eskaluje, je namíste pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

10. Žalobce proto navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný nesouhlasil s obsahem žalobních námitek, neboť nedokládají žalobcem namítaná porušení zákonných ustanovení. Žalovaný je toho názoru, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobcem, shromáždil adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu, vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, předmětné řešení žalovaného odpovídá konkrétním okolnostem případu a je napadené rozhodnutí je patřičným způsobem odůvodněno.
12. Žalovaný odmítl, že by jeho postup kolidoval s povinnostmi, k nimž jej zavázal Městský soud v Praze zrušujícím rozsudkem č. j. 13 Az 4/2021-37 ze dne 25. 4. 2023. Závěry vyslovené v daném rozsudku žalovaný podle svého názoru plně respektoval a s ohledem na ně se zaměřil na shromáždění dostatečných podkladů pro opětovné posouzení, zda je namíste žalobci doplňkovou ochranu prodloužit. Žalovaný je přesvědčen o tom, že napadené rozhodnutí řádně odůvodnil a že v Iráku momentálně neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by šlo ve vztahu k žalobci považovat za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a žalobce neprokázal dostatečnou míru individualizace, z níž by bylo zřejmé, že právě jemu hrozí v důsledku bezpečnostních incidentů, k nimž v Iráku dochází, zvýšené riziko vážné újmy.
13. Podle žalovaného žalobce zmínil, že pro případ jeho návratu nelze vyloučit ani přímé a bezprostřední nebezpečí ohrožení vážnou újmou ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný odkázal na str. 6 a násl. správního rozhodnutí ze dne 17. 5. 2016, jímž byla žalobci doplňková ochrana udělena. Ze správního rozhodnutí ze dne 17. 5. 2016, jímž byla žalobci doplňková ochrana udělena, jednoznačně vyplývá, že to bylo pro důvody dle § 14a odst. 1 a 2 písm. c), nikoliv § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. O změně těchto důvodů nesvědčí ani žádost o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 22. 6. 2020, nezmiňuje ji ani žaloba ze dne 19. 1. 2021, v pohovoru ze dne 14. 10. 2020 uvedl žalobce, že žádá o prodloužení doplňkové ochrany ze stejných důvodů, kvůli nimž Irák opustil a pro něž v České republice původně o mezinárodní ochranu žádal. Námitka tvrzeného ohrožení vážnou újmou ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu je navíc podle žalovaného nekonkretizovaná a vzhledem k její obecnosti ji tak nelze považovat za žalobní bod.
14. Žalovaný tvrdil, že se v napadeném rozhodnutí vypořádal i s žalobcovými vazbami na Českou republiku, kdy poukázal na dočasnost poskytované doplňkové ochrany.
15. Žalovaný zmínil, že odkaz na situaci žalobcovy matky v odůvodnění napadeného rozhodnutí má doplňující charakter.
16. K žalobnímu bodu, ve kterém žalobce odkazuje na varování Ministerstva zahraničních věcí zveřejněnému na jeho webových stránkách, žalovaný konstatoval, že se jedná o informaci pro občany České republiky, kteří cestují do země jako cizinci neznající domácí jazyk, místní zvyklosti a je pro ně složitější z médií zjistit aktuální bezpečnostní situaci.
17. Dále žalovaný uvedl, že námitka uvedená v závěru žaloby v tom směru, že ze strany žalovaného došlo k porušení § 3 správního řádu, je neopodstatněná, a že stav věci, který

vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí má oporu v podkladech zařazených ve správním spise a byl zjištěn dostatečně.

18. Žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

19. Ze správního spisu zjistil zdejší soud následující pro řízení podstatné skutečnosti.
20. Žalobce požádal dne 22. 6. 2020 o prodloužení jemu udělené doplňkové ochrany na území České republiky, uvedl, že zde má celou svoji rodinu a na území Iráku již nikoho nemá. Žalobce žádá o prodloužení doplňkové ochrany, protože se do své země kvůli těžké situaci nemůže vrátit. Žalobci byla udělena doplňková ochrana ve smyslu § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců rozhodnutím správního orgánu č. j. OAM-243/ZA-ZA11-K03-2016 ze dne 17. 5. 2016, které nabylo právní moci dne 1. 6. 2016. Doba trvání doplňkové ochrany byla následně prodloužena rozhodnutím správního orgánu č. j. OAM-243/ZA-ZA11-K10-PD1-2016 ze dne 2. 7. 2018, které nabylo právní moci dne 25. 7. 2018, a to s platností do 25. 7. 2020. K udělení doplňkové ochrany bylo v případě žalobce přistoupeno z důvodu, že nešla v jeho případě vyloučit hrozba vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Situace v zemi původu žalobce tenkrát obsahovala ozbrojený konflikt mezi extremistickou skupinou Islámský stát a řadou kurdských jednotek, jednotek ústřední vlády a provládních domobraneckých skupin, a mezinárodních vzdušných akcí vedených Spojenými státy americkými, přičemž bezpečnostní situace v zemi původu byla během sledovaného období velice nestabilní.
21. Žalobce během pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany uvedl, že se hlásí k X. Během svého života žil v X, po rozvodu svých rodičů se s matkou přestěhovali do X. Po odjezdu matky z Iráku žil žalobce s dědou z otcovy strany. K důvodům pro udělení doplňkové ochrany sdělil žalobce, že o něj žádá ze stejných důvodů, jako žádal o mezinárodní ochranu. Bezpečnostní situaci v Iráku nepovažuje za dobrou s výjimkou oblasti tzv. Iráckého Kurdistanu, tam by je ale nepřijali, protože nemluví jejich jazykem, a navíc příbuzné nezná, ani neví, jestli jsou naživu, v Iráku nemá ani žádný majetek. V České republice je spokojený, pracuje zde.
22. Rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 12. 2020, č. j. OAM-243/ZA-ZA11-K09-PD2-2016, nebyla žalobci prodloužena doplňková ochrana podle zákona o azylu, neboť správní orgán na základě shromážděných informací o zemi původu žalobce došel k jednoznačnému závěru, že žalobcova země původu se již nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a nelze tak ani dovodit, že by žalobci hrozilo vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce je navíc plně svéprávný a práceschopný. Irácké orgány navracející se neúspěšně žadatele o azyl nijak neznevýhodňuje. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu Městskému soudu v Praze, který svým rozsudkem č. j. 13 Az 4/2021-37 ze dne 25. 4. 2023 rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Žalovaný podle názoru soudu nedostal své povinnosti opatřit se dostatečné a aktuální informace o zemi původu žalobce, které popisovaly stav v letech 2018 a v první polovině roku 2019, přičemž bezpečnostní situace Iráku v prosinci roku 2020, která již neodpovídala stavu popsánému v těchto materiálech.

23. Žalovaný shromáždil v průběhu řízení informace ohledně bezpečnostní a politické situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku. Konkrétně vycházel z Informace MZV ČR, č. j. 126512/2022-LPTP ze dne 1. prosince 2022, k č. j. MV-16484-16/OAM-2022, Informace MZV ČR, č. j. 126513/2022-LPTP ze dne 1. prosince 2022, k č. j. MV-16484-17/OAM-2022, Informace MZV ČR, č. j. 127711/2022-LPTP ze dne 1. listopadu 2022, k č. j. MV-25632-3/OAM-2022, Informace OAMP – Irák: Situace etnických a náboženských menšin, Bezpečnostní situace, ze dne 22. 2. 2022, Informace OAMP – Irák: Situace etnických a náboženských menšin, ze dne 13. 4. 2023, Informace Agentury Evropské unie pro azyl (EUAA) – Doporučení pro zemi: Irák, červen 2022, Informace Ministerstva vnitra Velké Británie, Irák: Bezpečnostní situace, listopad 2022 a Informace Ministerstva zahraničních věcí Irácké republiky, Vydávání cestovních pasů, Ztráta cestovního dokladu, Náhradní cestovní doklad, nedatováno, uloženo z internetu 6. 12. 2022.
24. Dle Informace OAMP – Irák: Situace etnických a náboženských menšin, Bezpečnostní situace, ze dne 22. 2. 2022 v prosinci 2017 oznámil irácký premiér Hajdar Abádí porážku Islámského státu. Ačkoliv Islámský stát zůstává aktivní, nemá již v Iráku územní kontrolu a jeho schopnost operovat je snížena. Oblasti dříve kontrolované Islámským státem byly vráceny pod vládní kontrolu a tím došlo i ke zlepšení možnosti svobodného pohybu. Rozsáhlá destrukce obydlí a infrastruktury, přítomnost sektářských nebo partyzánských milic a pokračující hrozba násilí však mnoha vysídleným osobám ztížily návrat do míst původního usídlení. Přestože se bezpečnostní podmínky v zemi zlepšily, a počet teroristických útoků klesl, Islámský stát si udržoval dostatečnou operativní sílu a zůstával hlavním pachatelem porušování lidských práv. Jiní bojovníci prováděly útoky odstřelovačů, přepadení ze zálohy, únosy a úkladné vraždy, jejichž tečem byly příslušníci bezpečnostních složek a představitelé místních komunit. Navzdory zlepšení zůstává tedy bezpečnostní situace v Iráku nestabilní. Od počátku října 2019 začaly v X a jižních provinciích protivládní protesty, které policie rozháněla, používala slzný plyn i ostré náboje. Pravidelné masové protesty ustaly během roku 2020 kvůli pandemii Covid-19 a z toho vyplývajícím zákazům vycházení a omezením. Stovky demonstrantů vyšly do ulic dne 21. října 2021, při příležitosti dvouletého výročí začátku protivládních protestů a také vyhlášení výsledků parlamentních voleb. V letech 2021-2022 došlo v hlavním městě k několika větším útokům. Pravidelné ozbrojené síly vynucující dodržování zákonů udržují v zemi pořádek, ale avšak některé ozbrojené skupiny působí mimo kontrolou vlády.
25. Podle Informace Agentury Evropské unie pro azyl (EUAA) – Doporučení pro zemi: Irák, červen 2022 je svévolné násilí páčáno v různých částech Iráku v odlišné míře. Tato zpráva dělí území Iráku do tří oblastí: 1. Ta území, kde svévolné násilí dosahuje vysoké míry, 2. území, v nichž dochází ke svévolnému násilí nikoliv ve vysoké míře, mezi něž patří i Bagdád a 3. území, na nichž se obecně nevyskytuje žádné reálné nebezpečí. V roce 2021 i nadále pokračovala aktivita skupiny Islámský stát, mimo jiné i v Bagdádských pásech.
26. Podle Informace MZV ČR, č. j. 127711/2022-LPTP ze dne 1. listopadu 2022, k č. j. MV-25632-3/OAM-2022 aktivity šíitských milic v poslední době v Bagdádu poklesly a zlepšila se tak situace bagdádských sunnitů. Relativně často dochází k útokům na politické cíle v posledních měsících.

27. Před vydáním napadeného rozhodnutí žalovaný vyrozuměl žalobce o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Z protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 10. 8. 2023 se poté podává, že se žalobce k seznámení s podklady rozhodnutí dostavil, avšak seznámit se nimi nechtěl. Nechtěl se k nim ani nijak vyjádřit či tyto doplnit.
28. Následně žalovaný vydal dne 24. 8. 2023 napadené rozhodnutí, k jehož převzetí byl žalobce předvolán. Ten se k převzetí napadeného rozhodnutí dne 27. 9. 2023 dostavil, jak vyplývá z protokolu o předání rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany, pročež téhož dne napadené rozhodnutí nabylo právní moci.
29. V napadeném rozhodnutí žalovaný mimo jiné konstatoval, že žalobci byla udělena doplňková ochrana z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu mezi bojovníky Islámského státu na jedné straně a iráckými vládními jednotkami, kurdskými jednotkami, provládními polovojenskými milicemi a koaličními jednotkami vedenými USA na straně druhé, jehož důsledky bylo možné ve vztahu k žadateli považovat za vážnou újmu, resp. nebylo možné vyloučit, že by nebyl žadatel vystaven hrozbě vážné újmy zakotvené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
30. Ze shromážděných informací je podle žalovaného nyní zřejmé, že současná bezpečnostní situace v Iráku je ovlivněna třemi hlavními faktory – pokračujícími operacemi irácké vlády, podporované oddíly Pešmerga, různými miličními skupinami a mezinárodními koaličními silami, proti zbývajícím bojovníkům Islámského státu, tureckými (převážně) leteckými údery proti Straně kurdských pracujících v příhraničních oblastech na severu Iráckého Kurdistanu a konfliktem mezi Íránem a Spojenými státy americkými. Žalovaný uvedl, že si je vědom toho, že situace v zemi není zatím zcela stabilizovaná, bojovníci Islámského státu v některých oblastech Iráku i přes svou teritoriální porážku nadále působí, avšak jejich aktivita je nadále tlumena činností iráckých bezpečnostních sil a je zřejmé, že současnou situaci, ve které dochází ke sporadickým bojům v odlehlých oblastech a k ojedinělým teroristickým útokům, již nelze označit za „totální konflikt“, tak jak tomu bylo v době, kdy byla žalobci doplňková ochrana udělena.
31. Žalovaný uzavřel, že vzhledem k tomu, že v Iráku aktuálně neprobíhá ozbrojený konflikt mající charakter totálního konfliktu, musí dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/20085-68 žalobce prokázat dostatečnou míru individualizace, což se žalobce nepodařilo. Tvrzení o vyhrožování ze strany Islámského státu, kterými měl být žalobce nucen k boji a zabíjení, považuje žalovaný za nevěrohodné vzhledem k tomu, že žalobce vyznává X, zatímco Islámský stát se hlásí k sunnitskému vyznání. Dále také žalovaný uvedl, že místo žalobcova trvalého bydliště v X síly Islámského státu nikdy neovládaly. Agentura Evropské unie pro azyl konstatuje, že v X nedosahuje svévolné násilí takové míry, aby bylo možné předpokládat, že by civilista vrácený na toto území byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu 15 c) kvalifikační směrnice. I podle vyjádření zastupitelského úřadu České republiky v Bagdádu Informace MZV ČR, č. j. 127711/2022-LPTP ze dne 1. listopadu 2022, v X neprobíhá vnitřní ani mezinárodní konflikt. Žalobce v průběhu správního řízení neprokázal existenci faktorů (např. věk, pohlaví, etnická příslušnost, náboženské vyznání, zdravotní stav, sociální původ, úroveň dosaženého vzdělání, rodinné a společenské vazby, jazyk, atd.), ze kterých by bylo možno odvodit zvýšené riziko svévolného násilí oproti ostatním občanům Iráku. Žalobce je dospělý, plně svéprávný, zdravý a praceschopný.

32. K tvrzení žalobce, že v České republice pracuje a má zde více přátel než v jeho domovské zemi, žalovaný uzavřel, že se tyto okolnosti netýkají situace v jeho zemi původu, důvodů jeho odchodu z vlasti, ani jím prezentovaných problémů, které v zemi původu měl, ani důvodů, pro které by měl mít jakékoliv obavy v případě svého návratu do země, tím méně pak svědčících o tom, že by žadatel mohl být vystaven hrozbě vážné újmy podle § 14a zákona o azylu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

33. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“).
34. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť žalovaný ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasil s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání a žalobce s tímto postupem nevyjádřil svůj nesouhlas.
35. Soud předně uvádí, že napadené rozhodnutí neshledal nepřezkoumatelným ani nedostatečně odůvodněným. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou, která souvisí s nedodržením požadavků kladených procesním právním předpisem na výrok a odůvodnění rozhodnutí. Ty jsou upraveny především v ust. § 68 odst. 2, 3 a § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. S nepřezkoumatelností je spojena i otázka, zda se správní orgán zabýval veškerými skutečnostmi rozhodnými pro posouzení věci. Rozhodnutí je tedy nepřezkoumatelné tehdy, není-li zřejmé, z jakých skutkových závěrů žalovaný vycházel, z jakých podkladů rozhodnutí tyto skutkové závěry učinil a jakými úvahami se řídil při hodnocení podkladů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 87/2006-36). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí z tohoto hlediska působí, pakliže správní orgán v rozhodnutí neuvede podklady rozhodnutí, z nichž dovodil skutkové závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 4 Azs 55/2003-51), či jestliže nevypořádal rozpory mezi shromážděnými podklady, tzn., nevysvětlil, proč upřednostnil podklady svědčící o určitém skutkovém závěru na úkor podkladů svědčících o odlišném skutkovém závěru (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 5 A 48/2001-47). Dále zakládají nepřezkoumatelnost nedostatky spočívající v tom, že není zřejmé, jakou právní normu (popř. jaký právní předpis a v jakém časovém znění) správní orgán na věc aplikoval, jak tuto právní normu vyložil a z jakých důvodů má za to, že s ohledem na skutkové okolnosti daného případu na něj lze tuto normu aplikovat. Žádné pochybení ve vyjmenovaných aspektech nepřezkoumatelnosti přitom napadené rozhodnutí nezatěžuje ani je sám žalobce v rámci tohoto poměrně obecně formulovaného žalobního bodu uplatněného v závěru žaloby blíže neidentifikuje.
36. Při přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí pak soud vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
37. Podle ust. § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu *ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a).*

38. Podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu *doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňková ochrana není zapotřebí. Podle ust. § 17a odst. 2 zákona o azylu při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmou odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.*
39. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
40. Podle čl. 15 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (tzv. kvalifikační směrnice) *vážnou újmou se rozumí vážné a individuální ohrožení života nebo nedotknutelnosti civilisty v důsledku svévolného násilí během mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu.*
41. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 7. 2009 č.j. 1 Azs 34/2009-55 k prodloužení doplňkové ochrany uvedl: „...smyslem § 53a zákona o azylu je umožnit správnímu orgánu opakovaně ověřovat naplnění, resp. trvání podmínek doplňkové ochrany, pro něž byla dle § 14a zákona o azylu žadateli o prodloužení doplňkové ochrany udělena, především vzhledem k možným změnám v zemi původu žadatele. Správní orgán je oprávněn vydat negativní rozhodnutí o uvedené žádosti pouze při nenaplnění podmínek stanovených v § 14a citovaného zákona.“ Z toho vyplývá, že základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana, či které vedly k jejímu udělení. Správní orgán nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany nebo zda naopak změna je natolik významná a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013 č.j. 6 Azs 15/2013-35).
42. Žalovaný v řízení navazujícím na zrušení jeho předchozího rozhodnutí shromáždil podklady týkající se situace v Iráku uvedené v bodě 23 a v napadeném rozhodnutí provedl podrobný rozbor těchto podkladů a informací v nich obsažených.
43. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům již v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81 (nověji též kupř. v usnesení ze dne 26. 2. 2025, č. j. 1 Azs 191/2024 – 88) uvedl, že: „Při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“

44. S ohledem na dřívější průběh věci žalobce soud považuje především za podstatné, zda byly podklady užité žalovaným v jeho řízení dostatečně aktuální. K tomu soud uvádí, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v srpnu 2023, přičemž podklady žalovaného jsou ponejvíce z konce roku 2022, tedy v době přípravy rozhodnutí popisovaly situaci v zemi přibližně tři čtvrtě roku zpětně, což je podle mínění soudu přijatelné. Z hlediska aktuálnosti použitých zpráv je zde totiž vždy nějaký limit pro jejich dataci, když je možné tyto opatřit vždy pouze s určitým časovým odstupem. Žalobce pak v žalobě nepoukázal na žádnou konkrétní skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že obsah dané zprávy nebyl dostatečně aktuální, námitka byla formulovaná pouze v obecné rovině. Žalovaným obstarané podklady byly také žalobci předloženy dne 10. 8. 2023 v rámci seznámení s podklady, kdy žalobce měl možnost se k nim vyjádřit a poukázat na jejich nedostatky či navrhnout jejich doplnění, což však neučinil.
45. K použitým podkladům lze poukázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 Azs 177/2023 – 84, anebo též na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2025, č. j. 1 Azs 191/2024 – 88, kterými tento soud „potvrdil“ rozsudky zdejšího soudu ze dne 27. 6. 2023, č. j. 4 Az 4/2023 – 84, resp. ze dne 20. 8. 2024, č. j. 16 Az 4/2023 – 56, týkající se též státních občanů Iráku, kdy v těchto případech byla napadená rozhodnutí vydána ve srovnatelných časových odstupech od vydání většiny shromážděných podkladů o zemi původu žalobce, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel. Podklady v těchto věcech byly ze strany zdejšího soudu shledány jako aktuální a dostatečné pro posouzení situace v zemi původu žalobců, přičemž ze strany Nejvyššího správního soudu nebylo v těchto nalezeno žádných zásadních nedostatků.
46. Vzhledem k tomu, že podklady, které použil žalovaný ve zmíněných věcech, se do značné míry kryjí s podklady využitými ve věci nyní projednávané, má soud za to, že zde není žádný důvod se domnívat, že by v případě žalobce neměly být tyto podklady dostatečné. Soud sám také v podkladech použitých žalovaným obecně namítanou neaktuálnost, nedostatečnost, nevěrohodnost ani jiné nedostatky neshledal. Jedná se o obsáhlé materiály sestavené z mnoha různorodých zdrojů, které podrobně popisují situaci v zemi ze všech možných ohledů (bezpečnostní situace obecně, situace menšin, stav v jednotlivých oblastech Iráku atd.). Žalovaný tak mimo jiné v tomto směru splnil úkol zdejšího soudu, aby v dalším řízení shromáždil aktuálnější podklady týkající se Iráku, a požadavkům zrušujícího rozsudku tedy dostál. Žalobce byl také s podklady pro vydání rozhodnutí řádně seznámen a byla mu poskytnuta možnost se k předloženým podkladům vyjádřit včetně návrhu na jejich doplnění, kdy těchto možnosti žalobce nevyužil.
47. Žalobce v žalobě dále poukázal na několik informačních zdrojů, o které opřel své názory ohledně nezlepšeného stavu v zemi v původu. Konkrétně zmínil informace uvedené na webových stránkách MZV ČR, dle kterých je aktuální situace v zemi nestabilní, je zmíněno varování ohledně dlouhodobě nepříznivé bezpečnostní situace, včetně rizika ideologicky či kriminálně motivovaného vražedného útoku či únosu, kdy bylo doporučeno sledovat relevantní mediální zpravodajství. Dále žalobce citoval zprávy ČTK ze dne 30. 8. 2022, ze dne 3. 5. 2022 a ze dne 20. 11. 2022.
48. K žalobcem zmíněným článkům ČTK soud předně uvádí, že žalobce, aniž by sdělil objektivní překážku, která by mu v tom měla bránit, tyto zdroje uvedl až ve své žalobě, ačkoli se jedná o články z roku 2022 a seznámení s podklady bylo provedeno dne 25. 1.

2023. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný dne 25. 1. 2023 seznámil žalobce s podklady pro vydání rozhodnutí, mezi kterými byly zahrnuty žalovaným opatřené informace o stavu v zemi a další materiály, jak soud již výše uvedl. Jak plyne z protokolu o tomto úkonu, žalobce se k seznámení sice dostavil, ale proti prezentovaným podkladům neměl žádné výhrady či námitky, především pak ani nenavrhoval žádné doplnění podkladů, když se nimi nechtěl ani seznámit. Soud proto poznamenává, že není na žalobci, aby volil, ve které části kterého řízení bude sdělovat svá tvrzení. Chtěl-li tedy žalobce vznést proti podkladům žalovaného svůj nesouhlas, měl tak především činit v průběhu správního řízení, mj. tak mohl činit právě při seznámení s podklady, což se ale nestalo. Žalobce naproti tomu zmíněné články uvedl až v nynější žalobě, kdy soud není primárně tím, kdo odborně hodnotí situaci v zemi. Co se týče informací na webu MZV ČR, ohledně těch žalobce nespécifikoval, k jakému datu se mají tyto přesně vztahovat, nicméně soud má za to, že obdobné informace, jako žalobce uvádí v žalobě, se na příslušných webových stránkách nacházely i v době seznámení s podklady, tedy žalobce se mohl i ohledně těchto zmínit dříve. Žalobce rovněž v žalobě nekonkretizoval, jakým způsobem by se měly jím zmíněné články a informace z webu přímo vztahovat k jeho případu.

49. Žalobce dále namítl, že i pokud by v zemi došlo oproti stavu v letech 2016 – 2020 k mírnému zlepšení, čemuž tyto články podle něj nenasvědčují, nejednalo by se ani tak o bezpečnou zemi. V zemi původu žalobce stále probíhají ozbrojené konflikty, které mají za následek oběti z řad civilistů, dochází k eskalaci nepokojů, je zde reálná hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Podle žalobce nemají závěry žalovaného oporu v nashromážděných podkladech, není zřejmé, z čeho vyplývá takové zlepšení situace, že již není v případě žalobce důvodem pro prodloužení doplňkové ochrany. K tomu je třeba konstatovat, že u žalobce bylo předmětem řízení zhodnocení otázky trvání důvodů pro prodloužení doplňkové ochrany, a proto byl žalovaný povinen podrobně zdůvodnit, zda u žalobce důvody pro prodloužení doplňkové ochrany trvají, a pokud nikoli, přesvědčivě tento závěr zdůvodnit. Za tímto účelem byl žalovaný povinen se zabývat také tím, zda by bylo možné žalobci udělit (prodloužit) doplňkovou ochranu z jiného důvodu. Pro toto posouzení pak bylo dále podstatné, aby se žalovaný zabýval nejen situací v zemi a jejím vývojem, ale aby tak činil ve vztahu k individuálním okolnostem na straně žalobce a s přihlédnutím k jeho azylovému příběhu a místu, ze kterého žalobce pochází a kam se má do země vracet. Důkladné zhodnocení možnosti prodloužení doplňkové ochrany byl žalovaný zároveň povinen provést ve vztahu k dřívějšímu zrušujícímu rozsudku zdejšího soudu, který žalovanému uložil, aby toto posouzení provedl podrobněji a aktuálněji.
50. Žalobci byla původním rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 5. 2016, č. j. OAM-243/ZA-ZA11-K03-2016, přiznána doplňková ochrana kvůli vážné újmě v podobě vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, která by mu v případě návratu do vlasti hrozila, neboť situace v zemi původu žalobce v roce 2015 obsahovala ozbrojený konflikt mezi extremistickou skupinou Islámský stát a řadou kurdských jednotek, jednotek ústřední vlády a provládních domobraneckých skupin, a mezinárodních vzdušných akcí vedených Spojenými státy americkými, přičemž bezpečnostní situace v zemi původu byla během sledovaného období velice nestabilní. Podle rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 3. 7. 2018 uvedené důvody trvaly i nadále.

51. Pokud se žalovaný v roce 2020 rozhodl doplňkovou ochranu dále neprodloužit, bylo potřeba prokázat zásadní změnu okolností v těch aspektech, jež dříve považoval za klíčové. Za stěžejní je přitom nutné považovat změny oproti stavu ke dni 3. 7. 2018, kdy bylo vydáno poslední rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany, v němž žalovaný konstatoval, že důvody pro udělení doplňkové ochrany nadále trvají.
52. Rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany není rozhodnutím, kdy se od základu zkoumají důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu při první žádosti o mezinárodní ochranu. Jádro prodlužovacího řízení podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu představuje posouzení toho, zda se zásadním způsobem změnily okolnosti, jež vedly k udělení, resp. poslednímu předchozímu prodloužení mezinárodní ochrany. Fakticky se jedná o jakýsi přezkum, který vychází z původního (dřívějšího) rozhodnutí a konfrontuje jej s aktuální situací. Stěžejní důvody, jež dříve vedly k udělení (prodloužení) doplňkové ochrany, nelze v prodlužovacím řízení zpětně měnit nebo dokonce doplňkovou ochranu neprodloužit s odůvodněním, že mezinárodní ochrana neměla být v dřívějším rozhodnutí vůbec udělena, příp. prodloužena.
53. K obdobným závěrům došel i Nejvyšší správní soud; své názory vyjádřil v právní větě k rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 Azs 21/2011 – 57: „*Odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je možné, pouze pokud okolnosti, které vedly k jejímu udělení, zanikly nebo se změnily do té míry, že jí již není zapotřebí. Pro účely rozhodování o odnětí doplňkové ochrany jsou tyto okolnosti fixovány v důvodech rozhodnutí o jejím udělení a následně je nelze beze změny či zrušení tohoto rozhodnutí (např. cestou mimořádných opravných prostředků) měnit. Důvodem odnětí doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. a) citovaného zákona proto nemůže být, dospěje-li správní orgán dodatečně k závěru, že tato ochrana vůbec neměla být rozhodnutím o jejím udělení poskytnuta, a snaží-li se jejím odnětím „revidovat“ původní rozhodnutí.*“ Byť se judikát explicitně týká ustanovení § 17a zákona o azylu (vznik důvodů pro odejmutí doplňkové ochrany), musí se totožný způsob posouzení použít i u situace žalobce.
54. Soud ke zhodnocení situace v zemi původu žalobce předně konstatuje, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nepochybně situace v Iráku stále nebyla ideální natolik, aby bylo možné tuto zemi obecně označit za zcela bezpečnou. Bylo proto třeba dostatečně zhodnotit aktuální stav a dále to, zda na základě individuálních skutečností případu žalobce je zde zvýšené riziko toho, že bude v zemi čelit svévolnému násilí. Bylo potřeba zjištěné závěry o stavu v zemi vztáhnout k individuálnímu případu žalobce a jeho azylovému příběhu a vyhodnotit, zda tyto skutečnosti nasvědčují tomu, že by žalobce měl být ve vlasti ohrožen nebezpečím vážné újmy či nikoli, a to zejména s přihlédnutím k místu, kam by se konkrétně měl do vlasti vrátit, tj. X.
55. Žalovaný se podrobně zabýval obsahem obstaraných zpráv. Informace z nich zjištěné obsáhle rozvedl na stranách 3 – 9 napadeného rozhodnutí. Konstatoval, že ze zpráv souhrnně plyne, že současná bezpečnostní situace v Iráku je ovlivněna třemi hlavními faktory – pokračujícími operacemi irácké vlády podporované oddíly Pešmerga, různými miličními skupinami a mezinárodními koaličními silami, proti zbývajícím bojovníkům IS, tureckými (převážně) leteckými údery proti Straně kurdských pracujících v příhraničních oblastech na severu KRI (region Iráckého Kurdistanu) a konfliktem mezi Íránem a USA. Žalovaný shledal, že v Iráku aktuálně neprobíhá ozbrojený konflikt mající charakter totálního konfliktu, a poukázal na to, že dle rozhodnutí Nejvyššího

správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace.

56. Informace OAMP ze dne 22. 2. 2022 k bezpečnostní situaci v zemi zmiňuje, že konec bojů s IS výrazně zlepšil bezpečnostní prostředí. Ačkoli zůstává IS stále aktivní, nemá již v Iráku územní kontrolu a jeho schopnost operovat je snížena. Oblasti dříve kontrolované IS byly vráceny zpět pod vládní kontrolu a došlo i ke zlepšení možnosti svobodného pohybu.
57. Z hlediska věci žalobce je relevantní situace v X, kde mj. pobýval před odjezdem z vlasti. Té se zpráva věnuje a uvádí, že IS se nikdy nepodařilo převzít kontrolu nad oblastmi v bagdánském guvernорátu, i když od roku 2014 v oblasti často útočil. Hromadné útoky ze strany IS výrazně ustoupily po prvním čtvrtletí roku 2018. Město X a jeho předměstí jsou pod kontrolou tátu, v praxi však úřady sdílejí úsek obrany a trestního stíhání s většinově šiitskými PMF, což vede k neúplné kontrole nebo k překrývání se s milicemi. Podle zdrojů jsou milice zodpovědné za některé útoky na obyvatele města. Zpráva dále zmiňuje protesty v X v období 2019 – 2022, kdy mj. protesty v zemi ustaly z důvodu pandemie onemocnění Covid-19. Stovky demonstrantů vyšly do ulic dne 1. 10. 2021 při příležitosti dvouletého výročí začátku masivních protivládních protestů a také po vyhlášení výsledků parlamentních voleb, které se konaly dne 10. 10. 2021, proběhly protesty příznivců proiránských milic, v jejichž důsledku v X stoupla míra politického násilí. Velké bombové útoky, které byly v irácké metropoli téměř na denním pořádku, se od porážky IS v roce 2017 téměř zastavily. To přispělo k celkovému zlepšení bezpečnosti. Přesto v letech 2021 – 2022 došlo v hlavním městě k několika větším útokům. Po celé zemi působí řada bezpečnostních složek.
58. Žalovaný dále vycházel ze závěrů zprávy EUAA z června 2022, podle které je svévolné násilí páčáno v různých částech Iráku v odlišné míře. Zpráva dělí irácké guvernoráty do tří kategorií. První představují území, v jejichž případě by pouhá přítomnost v oblasti nebyla postačující k prokázání reálného nebezpečí vážné újmy podle článku 15(c) kvalifikační směrnice, avšak svévolné násilí dosahuje vysoké míry, proto je požadována nižší míra jednotlivých prvků k prokázání závažných důvodů domnívat se, že civilista vrácený na toto území by byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu zmíněného článku. Mezi taková území patří guvernorát Diyala, okresy Amedi a Zakho v guvernorátu Dohuk. Druhou kategorií jsou území, na nichž dochází ke svévolnému násilí, avšak nikoli ve vysoké míře, proto je požadována vyšší míra jednotlivých prvků k prokázání závažných důvodů domnívat se, že civilista vrácený na toto území by byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu čl. 15(c) kvalifikační směrnice. Mezi taková území patří guvernoráty Anbar, Bagdád, Erbil, Kirkuk, Ninewa, Salah al-Din. Třetí kategorii tvoří území, na nichž se obecně nevyskytuje žádné reálné nebezpečí, že bude civilista osobně zasažen násilím ve smyslu uvedeného článku směrnice. Jedná se guvernoráty Babil/Babylon, Basrah, Dahuk/Dohuk (s výjimkou okresů Amedi a Zakho), Kerbala, Missan, Muthanna, Najaf, Qadisiya, Sulaymaniyah, Thi-Qar/Dhi-Qar, Wassit.
59. Z informace MZV ČR č. j. 127711/2022-LPTP ze dne 1. listopadu 2022 sice žalovaný čerpal převážně informace zaměřené na X, přestože se žalobce hlásí k X, avšak i z těchto informací lze dovodit, že terčem (a to ještě spíše v minulosti) nábožensky motivovaného násilí byli spíše příslušníci X než X, kterým je podle svých slov i žalobce.

60. Soud v této souvislosti dále poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 8 Azs 177/2023-84, ve kterém se tento soud zabýval rovněž případem státního občana Iráku žádajícího o prodloužení doplňkové ochrany, kdy argumentace žalovaného byla vystavěna na obdobných důvodech jako v nyní projednávané věci, přičemž kasační stížnost tohoto stěžovatele byla odmítnuta pro nepřijatelnost. Nejvyšší správní soud v tomto usnesení mimo jiné uvedl následující.
61. *„Nejvyšší správní soud dává stěžovateli za pravdu v tom, že opakovaně hodnotil situaci v Iráku jako složitou a nestabilní (usnesení ze dne 19. 2. 2024, č. j. 8 Azs 191/2022-21, ze dne 7. 4. 2022, č. j. 9 Azs 232/2021-33, nebo také stěžovatelem citované rozsudky ze dne 9. 2. 2022, č. j. 5 Azs 66/2021-32, ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Azs 202/2021-33 a ze dne 19. 10. 2021, č. j. 1 Azs 292/2021-51). Ani v nynějším případě tuto skutečnost Nejvyšší správní soud nezpochybňuje. Zároveň ale nelze přehlédnout, že situace vyplývající ze správního spisu v nynější věci mapující situaci v roce 2022 v místě, ze kterého stěžovatel pochází, tj. guvernorát Bagdád, konkrétně čtvrt al-Adel, vykazuje zlepšení. Nyní je na území guvernorátu Bagdád potřebná dostatečná míra individualizace rizika vážné újmy. Na rozdíl od výše citovaných případů, v nynější věci žalovaný naplnil požadavky na něj kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu, jelikož: a) shromáždil aktuální a přesné informace týkající se situace stěžovatele a b) tyto informace nepotvrzují, že by v situaci stěžovatele byla naplněna dostatečná míra individualizace rizika vážné újmy. Nejvyšší správní soud tedy neshledal pochybení, které by zakládalo přijatelnost kasační stížnosti.*
62. *Ve výše citovaném usnesení ze dne 19. 2. 2024, č. j. 8 Azs 191/2022-21, Nejvyšší správní soud shledal, že „situace vyplývající ze správního spisu v nynější věci mapující situaci v roce 2021 v místě, ze kterého pochází, tj. guvernorátu Erbil (Irbíl), nepředstavuje žádné zjevné zlepšení ve srovnání se skutečnostmi, z nichž Nejvyšší správní soud vycházel v odkazovaných věcech.“ V dané věci byl stěžovatelem příslušník kurdské menšiny a z rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem, které rozhodnutí Nejvyššího správního soudu předcházelo, plyne, že „ze správního spisu sice vyplývá, že v Iráku neprobíhá tzv. totální konflikt, avšak větší množství údajů svědčí o existenci méně závažného ozbrojeného konfliktu, kdy Islámský stát je nadále aktivní a rovněž v zemi působí turecká armáda. Ze žalobou napadeného rozhodnutí ve spojení se správním spisem tudíž nevyplývá, že by již žalobci ve vlasti nehrozila vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu.“*
63. *V nynějším případě je tomu jinak, městský soud a žalovaný došli k závěru, že v určitých částech Iráku nadále probíhá vnitřní ozbrojený konflikt. Ovšem intenzita tohoto konfliktu není taková, že by obecně existovaly závažné důvody se domnívat, že jakémukoliv civilistovi vrácenému do Iráku by výhradně kvůli jeho přítomnosti v Iráku hrozilo skutečné nebezpečí. Tento závěr má podklad v správním spisu. Konkrétně v Informaci OAMP o Rozhodnutí 2022 Vrchního soudu Velké Británie 00110, Senát pro přistěhovalectví a azyl, projednáno 4. a 5. 10. 2021, vyhlášeno 16. 3. 2022 plyne, Vrchní soud Velké Británie v bodu 25 uvádí, že Bagdád je obecně bezpečný pro řadové civilisty, ale to, zda je bezpečný pro konkrétního navrátilce, je otázkou faktů daného jednotlivého případu. Rovněž z Informace OAMP Irák – Informace Agentury Evropské unie pro azyl (EUAA) z června 2022, Doporučení pro zemi Irák plyne, že v guvernorátu Bagdád, dochází k svévolnému násilí, avšak nikoli ve vysoké míře, a proto je požadovaná vyšší míra jednotlivých prvků k prokázání, že civilista vrácený na toto území byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu článku 15 c) kvalifikační směrnice. S ohledem na tyto skutečnosti není dána přijatelnost kasačních námitek.*

64. *Městský soud a žalovaný postupovali v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. V návaznosti na zrušující rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem se žalovaný zabýval též tím, zda je i při neexistenci totálního konfliktu v Iráku dostatek individuálních skutečností, které by odůvodňovaly prodloužení doplňkové ochrany z důvodu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Spornou otázkou totiž není to, jestli na území Iráku probíhá ozbrojený konflikt, ale jestli (s ohledem na jeho netotální charakter a situaci v oblasti Bagdád, kde je míra svévolného násilí nižší) jsou dané dostatečné individuální důvody na straně stěžovatele, které by ho vystavily riziku vážné újmy.*“
65. V této souvislosti zdejší soud uvádí, že rovněž v nyní projednávané věci žalobce není sporu o tom, že situace v Iráku, jakož i X, je i nadále problematická, kdy ostatně i citované usnesení NSS potvrzuje trvání ozbrojeného konfliktu v zemi, nicméně stejně jako v případě stěžovatele v citované věci, bylo třeba i u žalobce vyhodnotit, zda jsou dané dostatečné individuální důvody na straně žalobce, které by ho vystavily riziku vážné újmy, jak bude uvedeno dále. Soud si je vědom rovněž současné zhoršené bezpečnostní situace na Blízkém východě, především Izraele, jak je obecně známo, nicméně ta se přímo netýká země původu žalobce, tedy Iráku. K tomuto vývoji také došlo až po vydání napadeného rozhodnutí, tedy žalovaný nemohl tyto skutečnosti v napadeném rozhodnutí zohlednit a vyjádřit se k nim.
66. Co se týče posouzení situace v zemi ve vztahu k azylovému příběhu žalobce, soud konstatuje, že v případě žalobce přichází v úvahu návrat do města X, kde před odjezdem z vlasti také pobýval. Proto se žalovaný zabýval vyhodnocením žalobcem tvrzených individuálních skutečností především ve vztahu k tomuto místu případného pobytu po návratu.
67. Žalovaný, jak soud již uvedl, provedl velmi podrobnou analýzu zmíněných zpráv. Konstatoval, že v Iráku aktuálně neprobíhá ozbrojený konflikt, který by měl charakter totálního konfliktu. Dle žalovaného žalobce odešel z vlasti z důvodu obav v souvislosti s únosem jeho otce, kdy žalobce vyjádřil obavy jako příslušník X v X. Žalovaný uvedl, že žalobce mj. též sdělil, že před odjezdem neměl ve vlasti žádné problémy. Dle žalovaného je ze zpráv zřejmé, že v X stále dochází k bezpečnostním incidentům, nicméně dle žalovaného se v případě žalobce jako vhodné řešení jeví návrat do X. Násilí ve městě nedosahuje takové míry, že by žalobce byl ohrožen již z pouhé přítomnosti ve městě. Dle žalovaného žalobce nesdělil žádnou skutečnost, na základě které by bylo možné se domnívat, že by měl být v zemi původu ve zvýšené míře ohrožen nebezpečím svévolného násilí, respektive vážné újmy. Poukázal na to, že žalobce nespadá do kategorie zranitelných osob. Hlásí se k X, která je v místě původu žalobce majoritní. Žalovaný poukázal dále na absenci politického přesvědčení žalobce a fakt, že sám ve vlasti neměl žádné konkrétní problémy. Žil původně v bezpečné čtvrti, kde se X a X respektovali. Nikdy nebyl členem žádné strany či organizace a svou vlast opustil převážně z ekonomických důvodů. Žalovaný dále zmínil, že žalobce je dospělou, svéprávnou osobou. Je praceschopný, v produktivním věku.
68. K tomu soud uvádí, že dle zprávy EUAA z června 2022 v guvernorátu Bagdád dochází k svévolnému násilí, avšak nikoli ve vysoké míře, což implikuje důkladné posouzení individuálních skutečností na straně žalobce. Zmíněná zpráva rozděluje místa v Iráku do kategorií, přičemž město X bylo zařazeno do kategorie, kde je potřeba podrobně posoudit individuální skutečnosti na straně žadatele, aby bylo možné vyloučit, že by tento po návratu čelil zvýšenému riziku svévolného násilí.

69. Soud si je vědom toho, že žalovaný rozepsal jednotlivé skutečnosti azylového příběhu žalobce a vyjádřil se k nim v podstatě obdobně jako v dřívějším rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany z konce roku 2020, nicméně tyto již zároveň zasadil do kontextu nového posouzení situace v zemi a především X. Platí, že v zemi i nadále trvá ozbrojený konflikt, kdy z hlediska konkrétně situace v X bylo nutné posoudit individuální skutečnosti žadatele za účelem zhodnocení otázky hrozby vážné újmy, přičemž například toto výslovně zmiňuje jak zpráva EUAA z června 2022 (vztahující se mj. k městu X s tím, že v případě tohoto města je potřeba zohlednit individuální skutečnosti na straně žadatele), tak i výše citované usnesení NSS. V případě žalobce bylo v minulosti konstatováno, že se již může do Iráku navrátit, avšak rozhodnutí o tom bylo zdejším soudem zrušeno z důvodu nedostatečného zohlednění nadále špatné bezpečnostní situace v zemi a neaktuálních zpráv použitých tehdy žalovaným. Pro nynější rozhodnutí tak bylo potřebné zhodnotit nejen to, zda žalobci při návratu do vlasti může hrozit vážná újma z důvodu individuálních skutečností jeho případu, ale dále to, zda odvodnění žalovaného ob stojí na pozadí zrušujícího rozsudku, přičemž soud konstatuje, že nynější odůvodnění žalovaného již v tomto ohledu považuje za dostačující s přihlédnutím k tomu, že situace v Iráku (X) byla nově podrobně posouzena a bylo zjištěno, že došlo k dalšímu zlepšení, kdy stavu, který v zemi byl v době vydání rozhodnutí, žalovaný nedospěl k závěru o hrozbě vážné újmy žalobci.
70. Soud má za to, že ze strany žalovaného byly zohledněny všechny individuální relevantní skutečnosti a že žalovaný zjistil zlepšení situace v Iráku, respektive X, byť ta zůstává i nadále velmi problematickou. Zabýval se situací v této oblasti a za tímto účelem si obstaral adresné podklady. X byl žalovaným vcelku logicky označen za místo, kam by se žalobce mohl nejspíše vrátit, přičemž v kontextu individuálních skutečností případu nebylo zjištěno, že by měl při návratu do X čelit zvýšenému riziku újmy ve formě nerozlišujícího násilí. Situace příslušníku X v X nijak problematická není, žalobce před odjezdem sám žádné potíže neměl. Soud se proto ztotožňuje s žalovaným, že v případě žalobce nejsou přítomny žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by měl v zemi původu čelit zvýšeným rizikům a byl ohrožen pouze z důvodu své přítomnosti v Iráku, respektive X, když se tedy jedná o místo se zhoršenou bezpečnostní situací, dochází ke svévolnému násilí, ale nikoli ve vysoké míře, přičemž je potřeba vyhodnotit individuální rizika na straně toho kterého žadatele, protože toto místo zpráva zařadila mezi oblasti, v nichž civilistům obecně nebezpečí násilí ve smyslu čl. 15(c) kvalifikační směrnice nehrozí.
71. Soud tak shrnuje, že žalovaný v daném řízení dostatečně prokázal, že okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, se změnily do té míry, že doplňkové ochrany již není zapotřebí, přičemž se jedná o změnu tak významné a nikoli dočasné povahy, že žalobci již při návratu do země původu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nehrozí.
72. Soud závěrem dodává, že doplňková ochrana je institutem dočasným, který je aplikován pouze za splnění podmínek pro její udělení (prodloužení). Neprodloužení doplňkové ochrany žalobci nicméně nebrání tomu, aby si za účelem svého dalšího pobytu v ČR vyřídil některé z pobytových oprávnění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Tak učinila kupříkladu matka žalobce, která na území České republiky pobývá na základě povoleného trvalého pobytu, jak žalovaný v napadeném rozhodnutí rovněž zmínil. Na tomto místě je vhodné k námitce žalobce uvést na pravou míru, že

žalovaný nevycházel zejména z protokolu o pohovoru k žádosti jeho matky o prodloužení doplňkové ochrany, byť tento jako jeden z podkladů v napadeném rozhodnutí zmínil a založil jej do správního spisu. Jde zde patrně o nesprávné pochopení textace druhého odstavce na str. 3 napadeného rozhodnutí.

VI. Závěr a náklady řízení

73. Zdejší soud tak ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobcem uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Podanou žalobu proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
74. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 1. dubna 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce